

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет *економіки та менеджменту*
Кафедра *економіки та підприємництва ім. проф. І.М. Брюховецького*

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
№ОК 31 навчальна практика (обов'язковий)
реалізується в межах освітньої програми « Економіка»
за спеціальністю 051 «Економіка»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми-2024

Розробник: (С.І.) Терещенко С.І. професор кафедри, доктор економічних наук

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри економіки та підприємництва	протокол від 10 червня 2024 року №16
Завідувач кафедри	<u>С.І.</u> С. Терещенко

Погоджено:

Гарант освітньої програми С.І. (Н.Строченко)

Декан факультету, де реалізується освітня програма С.І. (М. Лищенко)

Рецензію на робочу програму (додається) надали:

С.І. С.Терещенко
О.К. О.Ковбаса

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації С.І. (Баранік Н.М.)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.08. 2024 р.

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	навчальна практика			
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/економіки та підприємництва ім. проф. І.М. Брюховецького			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність, складовою яких є ОК	051 «Економіка»			
5.	Рівень НРК	7			
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 4 тижні			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	10			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) заочна		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	150
		-	-	-	
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Терещенко Світлана Іванівна, професор кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І.М. Брюховецького (ауд.№403а корпус економічного факультету)			
10.1	Контактна інформація	s.i.terechenko@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Навчальна практика з дисципліни «Вступ до фаху» повинна дати уявлення про характер та зміст роботи економіста, його ролі у вирішенні завдань підвищення ефективності виробництва та вимог, які пред'являються до фахівця в процесах розвитку народного господарства України.</p> <p>Навчальна практика з дисципліни «Вступ до фаху» допоможе майбутнім спеціалістам уявити основні сфери їх майбутньої діяльності, склад задач, що вирішуються, перелік гуманітарних, загально-професійних та спеціальних знань, необхідних для вивчення і формування програмних навичок, ознайомити з основними питаннями навчання у вищій школі, порядком навчання та правовим становищем студента.</p>			
12.	Мета освітнього компонента	<p>1.Ознайомлення студентів з організацією навчального процесу в університеті, плануванням самостійної роботи і вимогами до виконання індивідуальних завдань.</p> <p>2.Введення в коло проблем, які вирішуються у ході професійної діяльності фахівця в сфері економіки і підприємництва.</p> <p>3.Стимулювання інтересу до майбутньої професії і позитивного відношення до навчання.</p> <p>4.Ознайомлення з сучасним станом фінансово-економічного розвитку підприємств Сумської області та України різних форм власності і господарювання.</p> <p>5.Ознайомлення здобувачів вищої освіти зі сферою їх майбутньої професійної діяльності: виховання у майбутнього фахівця поваги до своєї спеціальності, викладачів і одногрупників.</p>			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент є основою для вивчення базових дисциплін і формування програмних навичок.			
14.	Політика академічної доброчесності	<p>Самостійне виконання поставлених завдань відповідно до програми та місця проходження практики.</p> <p>Списування - завдання не зараховується.</p> <p>Використання заборонених засобів під час контрольних засобів - відповідь не зараховується.</p> <p>Плагиат - завдання не зараховується.</p>			
15.	Організація проведення практики	<p>Практика здійснюється при прямому керівництві з боку кафедри</p> <p>Офіційною основою для проведення практики є наказ ректора.</p> <p>Важливим процедурним питанням організації практики є складання графіку її проходження</p>			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після проходження практики і виконання звіту студент очікувано і буде здатен:	ПРН 12	ПРН 19	ПРН 20	Як оцінюється ДРН
ДРН1: формування навичок письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.			X	
ДРН 2: володіння сучасними вимогами до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.		X		
ДРН 3: володіння основами обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності	X			

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «ВСТУП ДО ФАХУ»

Тема, питання до розгляду	Форма роботи з документами	Розділ звіту	Орієнтовний розподіл годин
1. Проходження інструктажу з техніки безпеки. Кваліфікаційні вимоги до фахівця зі спеціальності	знайомство з ОПП	-	2
2. Особливості роботи студента в бібліотеці, принципи пошуку і використання науково-економічної, нормативно-правової літератури	(електронний каталог, електронний архів, наукові та освітні ресурси відкритого доступу).	-	1
3. Особливості навчання в університеті, ознайомлення з роботою управлінських структур (економічної відділу, договірної відділу, бухгалтерського відділу, навчального відділу)	знайомство особливостями студенто-центрованого навчання, дуальної та неформальної форми освіти. Особливості участі студентів в Міжнародному проєкті «TOPAS».	-	4
4. Історія розвитку науки, економічний стан підприємств АПК інших галузей Сумської області	дослідження кожним студентом тенденції розвитку однієї із галузей.	-	4

5. Принципи організації відкриття власної справи	знайомства з нормативною базою		4
6. Виїзд на підприємства	участь у зустрічі з керівником малого бізнесу. Вивчення досвіду відкриття і ведення власної справи, формування особистості і кар'єрного росту.	-	29
7. Оформлення звіту	опрацювання матеріалу з доступних інформаційних джерел	презентація – план «Власна справа»	6
Всього		х	50

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1: формування навичок письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.	Консультавання	Опрацювання теоретичного та практичного матеріалу,
ДРН 2: володіння сучасними вимогами до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.	Консультавання	Опрацювання теоретичного та практичного матеріалу
ДРН 3: володіння основами обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності	Консультавання	Опрацювання теоретичного та практичного матеріалу

5. СУМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Оцінка керівника практики	20/20%	Наприкінці практики
2	Презентація – плану «Власна справа»	40/40%	Початок 3 семестру
3.	Презентація звіту та публічний захист	40/40%	Протягом 10 днів від початку семестру

Рекомендації для роботодавця щодо завдань, які доцільно ставити здобувачу під час навчання на робочому місці для досягнення очікуваних РН

Очікувані РН	Рекомендоване завдання	Орієнтовний період виконання	Примітки (можливо форма)
--------------	------------------------	------------------------------	--------------------------

ДРН1: здатність професійно визначати, аналізувати проблеми підприємства, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення	Надати інформацію для написання і аналізу матеріалів до розділу 1,2,3	на протязі всього часу виконання звіту	Довідкова інформація до аналітичних і прогнозних розрахунків.
ДРН 2: здатність застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.	Надати інформацію для написання і аналізу матеріалів до розділу 1,2	на протязі всього часу виконання звіту	Довідкова інформація до аналітичних і прогнозних розрахунків.

Рекомендована форма оцінювання наставником рівня soft skills, які може продемонструвати здобувач на робочому місці

Соціальні / м'які навички (soft skills)	Рівень володіння, який демонструє здобувач			
	низький	задовільний	достатній	високий
Здатність працювати самостійно та самостійно знаходити вирішення проблемних ситуацій, що склалися на робочому місці				
Усвідомлення власних сильних і слабких сторін, цілей та цінностей				
Стресостійкість (здатність зберігати ефективність у роботі в умовах тиску, стресу)				
Ініціативність				
Здатність оцінювати результати діяльності (власні та інших)				
Навички письмового спілкування (звіти, листи тощо)				
Усна презентація - чітко та впевнене подання інформації				
Комп'ютерна грамотність - вміння користуватися різноманітним програмним забезпеченням				
Самоорганізованість (здатність працювати структуровано, розподіляти завдання за пріоритетами, у часі та ефективно їх виконувати)				
Креативність - здатність бути оригінальним чи винахідливим та мислити нестандартно				
Розстановка пріоритетів - здатність ранжувати завдання за важливістю				
Планування: постановка досяжних цілей та структурування дій для їх досягнення				
Вирішення конфлікту, як усередині особистості, так і у стосунках з іншими				
Здатність обґрунтовано приймати рішення - обирати найкращий варіант з ряду альтернатив				
Ведення переговорів обговорення з метою досягнення вирішення спірних питань				

5. Сумативне оцінювання
5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів
навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	ІРЗ (індивідуальне завдання)	60/60%	Протягом практики
2.	Тестування	40/40%	Протягом практики

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тестування	<18 балів	18-21	22-27	28-30
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
ІЗ	<18 балів	18-21	22-27	28-30
	<i>Завдання не виконано</i>	<i>Методика виконання вірна, але наявні суттєві помилки</i>	<i>Завдання виконано, але існують несуттєві помилки</i>	<i>Завдання повністю виконано. Помилки відсутні</i>

5. 2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Kahoot / Quizizz / Moodle)	По закінченню кожного розділу
2	Заповнення відомості самооцінювання	По закінченню кожного розділу
3	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІЗ	Під час виконання ІРЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для зіспиту
90 – 100	відмінно добре задовільно	зараховано
82-89		
75-81		
69-74 60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Перелік нормативних документів державного рівня

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/l1556-18#Text>.
2. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 листопада 2018 року №1243 І Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standartv/l1243/076-pidpriemnistvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalmst-bakalavr.pdf>
3. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 листопада 2018 року №1244 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standartv/l1244/051-ekonomika-bakalavr.pdf>
4. Національний класифікатор України: Класифікатор професій (ДК 003:2010): Наказ Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 р. №327 / Держспоживстандарт України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327600-10#Text>.
5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні: Указ Президента України від 04 липня 2005 р. №1013/2005 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005#Text>.
6. Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном: наказ Мінагрополітики від 15 червня 2005 р. №264. / Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0855-05#Text>.
7. Концепція реформування і розвитку аграрної освіти та науки: Розпорядження КМУ від 6 квітня 2011 р. №279-р, / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/w279-2011-%D1%80#Text>.
8. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: положення Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. №93/ Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
9. Про запровадження укладання тристоронніх угод «вищий навчальний заклад-студент-роботодавець»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2006 р. №536 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v053629Q-06#Text>.

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ СНАУ

1. Стратегія Сумського національного аграрного університету на 2021 - 2025 роки URL: [content/uploads/2021/01/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%P1%82%D0%B5%DQ%B3%D0%B8%D1%8F.pdf](https://snaeu.edu.ua/content/uploads/2021/01/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%P1%82%D0%B5%DQ%B3%D0%B8%D1%8F.pdf)
2. Положення про організацію виробничої практики студентів Сумського національного аграрного університету: Наказ ректора Сумського НАУ від 31 січня 2014р. №425-к URL: [content/uploads/2020/01/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%9F%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%A3..pdf](https://snaeu.edu.ua/content/uploads/2020/01/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%9F%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%A3..pdf)
3. Кодекс Академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 6 від 26.12.2017 року). URL: <https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennva-vakosti-osviti/zabezpechennva-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>
4. Положення «Про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-vakosti-osviti/zabezpechennva-vakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>
5. Положення «Про порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-vakosti-osviti/zabezpechennya-vakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/>